

การศึกษาค้นคว้าและการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดภาษาไทยของนักศึกษา
สายวิชาคหกรรมศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

นางสาวอัญชลี อภัยประวีร์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-445-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF BEHAVIORS IN USING LANGUAGE AND GESTURES
IN SPEAKING THAI OF FIRST YEAR HOME ECONOMICS STUDENTS
AT THE CERTIFICATE OF VOCATIONAL EDUCATION LEVEL,
RAJAMANGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY**

Miss. Unchalee Apalporrapak

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Teaching Thai Language
Department of Secondary Education**

Graduate School

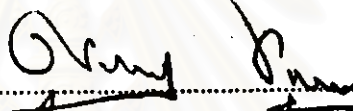
Chulalongkorn University

Academic Year 1998

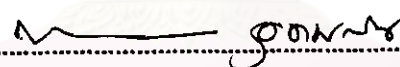
ISBN 974-332-445-3

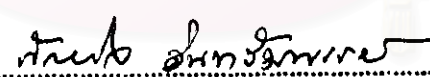
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย
ของนักศึกษาสายวิชาคหกรรมศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
โดย นางสาวอัญชลี อภัยประไพค์
ภาควิชา มัธยมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สายใจ อินทร์มพรรย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

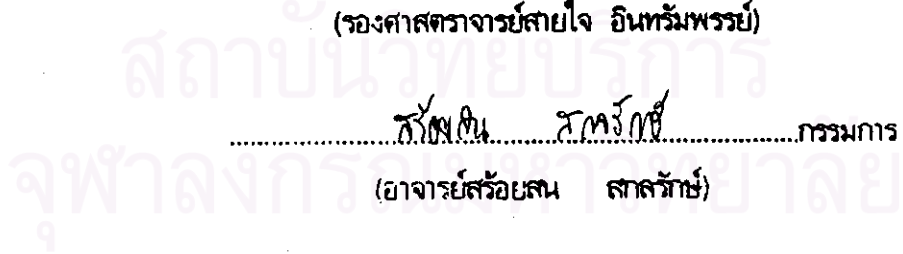

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ ศุภวัฒน์ จุฑิวงค์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์พร้อมพรรณ อุดมสิน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์สายใจ อินทร์มพรรย์)

.....กรรมการ
(อาจารย์สร้อยสน สาครักษ์)

ัญชลี อภัยปรปักษ์ : การศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดภาษาไทยของ
นักศึกษาสายวิชาคหกรรมศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ ๑ สถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล (A STUDY OF BEHAVIORS IN USING LANGUAGE AND GESTURES IN
SPEAKING THAI OF FIRST YEAR HOME ECONOMICS STUDENTS AT THE
CERTIFICATE OF VOCATIONAL EDUCATION LEVEL, RAJAMANGALA INSTITUTE OF
TECHNOLOGY). อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ สายใจ อินทรมพรมย์, 141 หน้า.
ISBN 974-332-445-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ๑) ศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาด้านการใช้ถ้อยคำ การใช้
เสียงประกอบการพูดภาษาไทย ๒) ศึกษาพฤติกรรมการใช้ท่าทางด้านการทรงตัว การเคลื่อนไหวร่างกาย
การใช้สายตา การแสดงสีหน้าประกอบการพูดภาษาไทยของนักศึกษาสายวิชาคหกรรมศาสตร์ระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ ๑ ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ
นักศึกษาสายวิชาคหกรรมศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ ๑ ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๒๔ คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม
สามารถในการพูดภาษาไทย และแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. พฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย ด้านการใช้ถ้อยคำ และการออกเสียง
ถ้อยคำ

๑.๑ ด้านการใช้ถ้อยคำ พฤติกรรมในทางบวกที่นักศึกษาแสดงมากที่สุดคือ ใช้สรรพนาม
เหมาะสม ร้อยละ ๒๔.๗๔ และพฤติกรรมในทางลบที่นักศึกษาแสดงน้อยที่สุด คือ ใช้สำนวนโวหารประกอบ
การพูดเหมาะสม ร้อยละ ๑.๑๐ พฤติกรรมในทางลบที่นักศึกษาแสดงมากที่สุด คือ ใช้ถ้อยคำที่ไม่มี
ความหมาย ร้อยละ ๔.๔๒ และพฤติกรรมในทางลบที่นักศึกษาแสดงน้อยที่สุด คือ ใช้สำนวนโวหารประกอบ
การพูดไม่เหมาะสม ร้อยละ ๐.๐๔

๑.๒ ด้านการออกเสียงถ้อยคำ พฤติกรรมในทางบวก ที่นักศึกษาแสดงมากที่สุด คือ
ออกเสียง "ล" ถูกต้อง ร้อยละ ๒๗.๔๓ และพฤติกรรมในทางบวกที่นักศึกษาแสดงน้อยที่สุด คือ ออกเสียง
"ร" ถูกต้อง ร้อยละ ๒.๔๐ พฤติกรรมในทางลบที่นักศึกษาแสดงมากที่สุด คือ ออกเสียง "ร" ไม่ถูกต้อง
ร้อยละ ๓๗.๕๐ และพฤติกรรมในทางลบที่นักศึกษาแสดงน้อยที่สุด คือ ออกเสียง "ล" ไม่ถูกต้อง ร้อยละ
๐.๒๔

๒. พฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย นักศึกษาแสดงพฤติกรรมพูดไทยปกติเสียงดัง
ชัดเจนมากที่สุด ร้อยละ ๗๓.๓๓ และแสดงพฤติกรรมพูดคล่องแคล่วน้อยที่สุด ร้อยละ ๔๔.๔๗

๓. พฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย นักศึกษาแสดงพฤติกรรมสีหน้าโดยปกติ
ยิ้มแย้มแจ่มใสมากที่สุด ร้อยละ ๗๘.๔๓ และแสดงพฤติกรรมใช้สายตาตามองผู้ฟังอย่างเหมาะสมน้อยที่สุด
ร้อยละ ๔๔.๐๗

ภาควิชา มีชัยมศึกษา
การสอนภาษาไทย
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อผู้จัดทำ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3972473727 : MAJOR TEACHING THAI LANGUAGE

KEY WORD: BEHAVIOR/USING LANGUAGE/VOICE/VERBAL/GESTURES/THAI SPEAKING

UNCHALEE APAIPORRAPAK : A STUDY OF BEHAVIORS IN USING LANGUAGE AND GESTURES IN SPEAKING THAI OF FIRST YEAR HOME ECONOMICS STUDENTS AT THE CERTIFICATE OF VOCATIONAL EDUCATION LEVEL, RAJAMANGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY. ADVISOR : ASSO.PROF.SAIJAI INDRAMBARAYA, 141 PP. ISBN 974-332-445-3

The purposes of this research were to study behaviors in using language in terms of verbals and voices : and to study behaviors in using gestures, balancing, body movement, eye contact, facial expression in speaking Thai of first year home economics students at the certificate of vocational education level, Rajamangala Institute of Technology. The subjects were 125 first year home economics students at the certificate of vocational education level in Rajamangala Institute of Technology in Bangkok Metropolis by using simple random sampling. The instruments used in this study were a test of speaking ability and observation form of using language and gestures in speaking Thai constructed by researcher. The data were collected through observation. The data were then analyzed by means of percentages.

The results of the research revealed that :

1. Behaviors in using words in speaking Thai in terms of verbals and voices

1.1 Behaviors in using words : the positive aspect which the students behaved the most is to use proper pronouns 29.79 percentage and the positive aspect which the students behaved the least is to use figure of speech in proper speaking 1.10 percentage. The negative aspect which the students behaved the most is to use meaningless words 9.42 percentage and the negative aspect which the students behaved the least is to use figure of speech in improper speaking 0.09 percentage.

1.2 Behaviors in pronunciation of words : the positive aspect which the students behaved the most is to pronounce "l" (ล) correctly 27.53 percentage and the positive aspect which the students behaved the least is to pronounce "r" (ร) correctly 2.50 percentage. The negative aspect which the students behaved the most is to pronounce "r" (ร) incorrectly 37.50 percentage and the negative aspect which the students behaved the least is to pronounce "l" (ล) incorrectly 0.29 percentage.

2. Behaviors in using voices in speaking Thai : the students spoke normally in loud clear voice 73.33 percentage and showed the least fluently on speaking 55.47 percentage.

3. Behaviors in using gestures in speaking Thai : the students showed the smiling facial gesture normally the most 78.93 percentage and had eye contact with the audience the least properly 45.07 percentage.

ภาควิชา.....มัธยมศึกษา.....

สาขาวิชา.....การสอนภาษาไทย.....

ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อนิสิต.....*อ. อ.*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*ส.อ. อ. อ.*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....*-*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์พรรย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตาเอาใจใส่ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์พร้อมพรรณ อุดมสิน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์สร้อยสน สกลรักษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ได้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนกภาษาไทย นักศึกษาวิชาเอกพระนครใต้ และวิทยาเขตไซทิเวซ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลอย่างดียิ่ง และขอขอบคุณนางสาววิไลลักษณ์ พิทักษ์นารมย์ ผู้ให้ความร่วมมือเป็นผู้ช่วยวิจัยในการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยส่วนหนึ่ง และขอขอบพระคุณรุ่นพี่ รุ่นน้อง เพื่อนร่วมรุ่นภาควิชามัธยมศึกษาทุกท่านที่ได้กรุณาให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

และท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดาและผู้ซึ่งคอยให้กำลังใจ อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการทำวิจัยทุกท่าน และขอกราบรำลึกถึงพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

นางสาวอัญชลี อภัยประภักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
พฤติกรรมการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูด.....	9
ความหมายของพฤติกรรม.....	9
ความหมายและความสำคัญของการใช้ภาษาประกอบการพูด.....	10
ความหมายและความสำคัญของการใช้ท่าทางประกอบการพูด.....	12
หลักการใช้อ้อยคำ เสียง และท่าทาง ประกอบการพูด.....	14
หลักการใช้อ้อยคำประกอบการพูด.....	14
หลักการใช้อ้อยเสียงประกอบการพูด.....	19
หลักการใช้อ้อยท่าทางประกอบการพูด.....	24
การพูดต่อหน้าชุมชน.....	31
ความหมายของการพูดต่อหน้าชุมชน.....	31
ประเภทของการพูดต่อหน้าชุมชน.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
งานวิจัยในประเทศ.....	36
งานวิจัยต่างประเทศ.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
การสุ่มตัวอย่างประชากร.....	41
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	58
อภิปรายผลการวิจัย.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	64
รายการอ้างอิง.....	65
ภาคผนวก.....	72
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	73
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	75
ภาคผนวก ค รายชื่อวิทยาเขตที่เป็นตัวอย่างประชากร.....	81
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
ภาคผนวก จ ตัวอย่างของพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูด ภาษาไทย.....	103
ภาคผนวก ฉ การหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	110
ประวัติผู้เขียน.....	131

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความถี่และร้อยละของพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย ด้านการใช้ถ้อยคำ.....	52
2	ความถี่และร้อยละของพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย ด้านการออกเสียงถ้อยคำ.....	54
3	จำนวนครั้งและร้อยละของพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย	55
4	จำนวนครั้งและร้อยละของพฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูด ภาษาไทย.....	56
5	แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย.....	90
6	กรอบการสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย.....	91
7	แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย.....	98
8	กรอบการสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย.....	99
9	แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย.....	101
10	กรอบการสังเกตพฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย.....	102
11	ตัวอย่างพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย.....	104
12	ผลการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย และการคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำ ประกอบการพูดภาษาไทย (ทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 1).....	113
13	ผลการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย และการคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำ ในการพูดภาษาไทย (ทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 2).....	115
14	ผลการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย และการคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำ ประกอบการพูดภาษาไทย (ทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 3).....	117
15	ผลการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย และการคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียง ประกอบการพูดภาษาไทย (ทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 1).....	118

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	ผลการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย และการคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียง ประกอบการพูดภาษาไทย (ทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 2).....	121
17	ผลการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย และการ คำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียง ประกอบการพูดภาษาไทย (ทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 3).....	123
18	ผลการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย และการคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ท่าทาง ประกอบการพูดภาษาไทย (ทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 1).....	125
19	ผลการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย และการคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ท่าทาง ประกอบการพูดภาษาไทย (ทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 2).....	127
20	ผลการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย และการคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ท่าทาง ประกอบการพูดภาษาไทย (ทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 3).....	128